

BESZÁMOLÓ A 2015—16. TANÉVI ÁBEL JENŐ ORSZÁGOS LATIN TANULMÁNYI VERSENYRŐL

Az Ókortudományi Társaság — az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatásával — a 2015/2016-os tanévben is megrendezte, immár 52. alkalommal, Ábel Jenőről elnevezett országos latin tanulmányi versenyét. A Minisztérium versenyünket a Nemzeti Tehetség Program keretében, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelőn keresztül, az NTP-TV-15-0010 sz. pályázat révén támogatta.

Ezen a helyen szeretnénk megemlékezni róla, hogy a latin diákolimpiának számító Arpinói Nemzetközi Cicero-versenyen a magyar csapat tagjaként Gloviczki Ráhel, a váci Piarista Gimnázium tanulója, Pálfai Remig tanítványa tizedik helyezést ért el. A versenyzőnek és felkészítő tanárának szívből gratulálunk.¹ (A versennyel kapcsolatos további információk az abeljeno.elte.hu/arpino oldalon találhatóak.)

Az Ábel Jenő Országos Latin Tanulmányi Verseny 2016. február 5-i első, iskolai fordulóján 34 vidéki és 16 budapesti, azaz összesen 50 iskola 525 diákja versenyzett: 263-an a *minores* (Budapestről 132, vidékről 131) és 262-en a *maiores* (Budapestről 150, vidékről 112) kategóriában. A *maiores* kategória tételének címe „Aki már gyerekként is a közügyeknek élt”, a *minores* pedig „Szarvas és farkas” volt. Az iskolákból 211 dolgozatot küldtek be, ebből 98-at a *maiores* (Budapestről 59, vidékről 39), 113-at a *minores* (Budapestről 62, vidékről 51) kategóriában. A döntő fordulóra 40 (25 vidéki és 15 budapesti) iskolából hívtunk be összesen 203 főt, a *maiores* kategóriában 98 (Budapestről 59, vidékről 39), a *minores* kategóriában 105 főt (Budapestről 56, vidékről 49), akik közül a megjelent 92 *maior*, 93 *minor* versenyző április 16-án az ELTE BTK-n mérhette össze tudását. A *maiores* kategória tételének címe „Caesar elhatározza, hogy átkel Britanniába”, a *minores* pedig „Egy csepp humor” volt. A két forduló tételei honlapunkon, a <http://abeljeno.elte.hu/> címen megtalálhatóak.

A következőkben bemutatjuk a versenyünkön elkövetett jellegzetes fordítási hibákat, általánosabb körű nehézségeket, a döntő fordulóra koncentrálna, hiszen az első forduló tételeinek buktatóit a tanár kollégák versenyzőik dolgozatait javítva már megismerhették.

A *maiores* kategória döntőjén föltűnően kevés hibátlan fordítás született, jóllehet Caesar a legkönnyebb auctorum közé tartozik, a *Bellum Gallicum*-ból vett, eleve könnyű szemelvényt jelentős mértékben leegyszerűsítettük és igen bőséges jegyzetapparátussal láttuk el. Elgondolkodásra késztető tünet, hogy évek óta növekszik azon *lapsus*ok száma, amelyeket a versenyzők pusztán figyelmetlenségéből követnek el. Még a szöveget jól megértő, magas helyezést elérő versenyzők fordításában is szép számmal fordultak elő olyan, csakis figyelmetlenséggel magyarázható hibák, amelyek miatt pontokat kellett levonnunk. Nemcsak a szótározásban való gyakorlatlanságról van szó, hanem sok esetben a szavak félreolvasásáról is. Jellemző példa az *exigua parte aetatis relicta* következő fordítása: „kicsiny hazáját a nyárnak hátrahagyva”. Itt a fordító a *parte* ablatívust félreolvasva nyilván az *exigua patria* jelzős szerkezetet látta bele az igeneves szerkezetbe, az *aetatis* genitívusi alakot pedig *plur. dativus*-nak értelmezte. Míg tehát az *ablativus absolutus* valószínűleg fölismerte, az olvasási nehézségek és az alaktani ismeretek hiányosságai miatt nem sikerült a fordítás. És ez nem elszigetelt eset: volt, akinek nem okozott gondot sem a megengedő mellékmondat, sem a benne található gerundívumos szerkezet fölismerése és lefordítása, a mondat mégis értelmetlen lett: *quamvis tempus anni ad bellum gerendum deficeret*: „noha az évszak derűssé tette a hadviseléshez”. Rávilágítanak ezek a példák egy másik, szintén egyre gyakrabban megmutakozó jelenségre is: a versenyzőknek sokszor egyáltalán nem tűnik föl, hogy a figyelmetlen olvasatra és/vagy szótározásra hagyatkozva lefordított mondat értelmetlen, nem illik

¹ A magyar csapat kiutazását az NTP-NTV-P-15-0046 sz. „Tehetséges tanulók részvétele az Arpinói Nemzetközi Cicero-versenyen” c. pályázat tette lehetővé.

bele a szöveg egészébe. Jól mutatja ezt az *exigua parte aestatis relicta* szerkezet egy másik, még meglepőbb fordítása: „Caesart hátrahagyta a kicsiny part (!) hősege”. Hasonlóképpen: *genus hominum perspexisset*: „és látta volna az emberek térdeit”, *tempus anni ad bellum gerendum deficeret*: „az évszaknak hadviselés céljából vége lett”, *ad maiorem navium multitudinem idonei portus*: „az ösök hajósokaságának alkalmas kikötő”. Itt a fordító egyrészt nem figyelt arra, hogy a *maiorem* nem lehet *plur. genitivus*, másrészt a *maiores* általa ismert és valóban gyakori értelmét (‘ősök’) a szövegösszefüggést teljesen figyelmen kívül hagyva alkalmazta. Igen gyakori a legegyszerűbb esetek föl nem ismerése: *genus hominum perspexisset*: „a nép emberei tisztán látják”, *itaque vocatis ad se undique mercatoribus*: „ennélfogva hívjátok magatokat mindenfelől kereskedőknek”, ahol a *vocatis* alakot a fordító *imperativus*-nak vélte. Végezetül ki kell emelnünk, hogy egyre nagyobb a legegyszerűbb nyelvtani ismeretek és fordítási gyakorlat híján pusztán találgatásokban kimerülő fordítások száma: *exigua parte aestatis relicta*: „habár ez a hely jelentéktelen”, *quamvis tempus anni ad bellum gerendum deficeret*: „bármily évszakban a hadsereget szállítója cserben hagyta”, *ad maiorem navium multitudinem idonei portus*: „ügyes hajósok sokaságának tudott szerezni menedékhelyet”, *itaque vocatis ad se undique mercatoribus*: „így kiáltott, de bárhonnan kereskedelmi hajók”.

Összegzésül elmondhatjuk, hogy a fordítandó szöveg nehézségi foka, a magyarázó jegyzetek bősége és részletessége kevésbé befolyásolja a végeredményt: a jól fölkészült versenyzők nehezebb szövegekkel is könnyedén és sikeresen megbirkóznak, de legyen a szöveg bármily könnyű, a versenyzők egyre jelentősebb hányada leküzdhetetlen nehézségekkel kénytelen szembesülni.

A *minores* kategória dolgozataiban az eddig tapasztaltnál jóval gazdagabb volt a hibatermés, és kevesebb a megbízható szövegértésről tanúskodó dolgozat. A versenyzők ezúttal nem kaptak semmiféle segítséget a tulajdonnevekre vonatkozóan, és ennek sajnos meg is lett az eredménye. A szöveg római főhőse esetében igen gyakran előfordult a *praenomen* lefordítása, de egyeseknek problémát jelentett a *nomen* és a *cognomen* is (így lett Q. Marcius Philippusból „Ötödik Marcus Philipposz”). Perseus neve szintén nem kerülhette el a sorsát: akadt, aki népnévként értelmezve a perzsákra vonatkoztatta, másoknak nem sikerült visszafejteni a nominativusi alakot („Perseoval”), de még az is előfordult, hogy a Harry Potter-ciklus Piton professzorát idéző „Perselus” alakban került a magyar szövegbe.

A káosz már az első mondatnál kitört: csak kevesen értették meg, ki kicsoda és mit akar. Marcius a legváltozatosabb szerepeket kapta a légionáriustól az alvezéren keresztül a macedón királyig, ami mögött nagyrészt a *legatio* félreolvasása és -szótárazása keresendő. A *de rebus publicis* kifejezés szintén kemény diónak bizonyult: a versenyzők általában a szövegbeliniél konkrétabb jelentést próbáltak keresni-tippelni („a felkelő népről”, „az országos felkelésről”, „az állami tulajdonokról”, „az állami adók visszavonásáról”), nem ritkán azért, mert problémájuk támadt a *rebus* alak azonosításával. Az első mondat utolsó tagmondatának (*qui iam diu contra Romanos bellum gerebat*) legváltozatosabb fordításai („aki ellen a római nép már régóta hadat viselt”, „aki még sokáig viselte a rómaiak háborúját”, „aki már éjjel-nappal a rómaiak ellen háborút tanúsított”, „háborút hordott a rómaiak ellen”) arra mutatnak, hogy sokan az esztétizációkkal mit sem törődve, az úgy-ahogy felismert tövek alapján igyekeztek megtippelni a jelentést, illetve néha még minimális magyarosságra sem törekedtek.

A következő mondatban leginkább a *turba* jelentett gondot, amelyet sokan igeként vagy melléknévként értelmeztek, de aki helyesen ismerte fel a szófajt, a megfelelő jelentés kiválasztásánál az is elcsúsztatott („a király az embereivel és a kíséretével gomolygott”, ill. „zavart okozott”, „a király és testőrei zavarba estek”, „a király egy barátjával és zavargó testőrével”). A *latus* melléknévhez tartozott ugyan rávezető lábjegyzet, de néha még ez sem segített („egy nagyképű folyam”, „a folyó partjai”, „a lecsillapított folyónál”, „egy hosszadalmas folyó”, „a népáradat”). Hasonló félreecsúsztatásokra adott alkalmat két mondattal később (*Romani honorem regiae maiestati tribuere et ad nos venire debent*) a *regiae*, amelyet a legtöbben nem kapcsoltak jelzőként a *maiestati* főnévhez, hanem a *regia* főnévből vezettek le – ez pedig a tövek jelentése alapján való tippelgetéssel párosulva meglehetősen kreatív megoldásokat eredményezett („a

méltóságos római király udvarát nekünk kiosztani adósak, ha átjönnek”, „a római királyi család kitüntetésekét oszt, és mi adósok vagyunk”, „a római udvar tisztessége három hatalmi jogméltósággal tartozik, és nem jön senki”, „a rómaiak tisztelt, fenséges várát megadni és hozzánk jönni kötelesek”). A rómaiak szavai (*nos, legati populi principis terrarum, iure exspectamus, ut rex Macedonum ipse ad nos veniat*) hasonlóan kaotikus fordításokat eredményeztek: segítő jegyzet hiányában alig néhány versenyző találta el a *legati populi principis terrarum* jelentését, a *iure* pedig sokszor „eskü” jelentésben került a szövegbe. Ahogy az előző mondatnál, úgy itt is jól kivehető egyes félrefordítások hátterében a római történelem alapvonalainak nem-ismerete (pl. „mi, a császár országából az alvezér emberei”).

A következőkben a poént felvezető *ioco regem movit* kifejezés is sok félreértésre adott okot („tréfából hatott a királyra”, „viccet mondott a királynak”, „tréfába rángatta a királyt”, „tréfásnak mérlegelte a királyt”, „tréfával mozgatta meg hadait”, „tréfásan megcsóválta a fejét”, „tréfa királyt teremtett”), és ezek után az sem meglepő, hogy számos versenyző Marcius vicces szavait is a ragozás figyelembevétel nélkül fordította („fiaim, gyertek atyátokhoz”, „apák és fiak, gyertek”, „atyám jön”, „fiam, a hazához fogsz jönni”, „jőjjön a fiú mellett az apja”, „fiú apától származik”). A zárómondatban elsősorban az *amnem traiceret* jelentett gondot, főleg a magyar nyelvérzék számára szokatlan vonzat miatt („a folyót átkelik”, „hogy a folyót áttörjük”, „a királyt... a folyón átdobták”, „a folyón átugrottak”).

Összességében elmondható, hogy a tétel a versenyzők zömének tudásszintjéhez képest túl nehéznek bizonyult, és csak jóval gazdagabb jegyzeteléssel lett volna emészthető (a tétel utolsó előtti mondatával, amely a jegyzet alapján jóformán latin nyelvtudás nélkül is lefordítható volt, szinte mindenki boldogult). Sok diák alapvető nyelvtani hiányosságokkal és minimális fordítási rutinnal látott neki a feladatnak. Az eredmény egyértelmű visszaesést jelez a korábbi évekhez képest.

A versenyen mindegyik, helyezést elért vagy kiemelt dicséretben részesülő tanuló az elismerő oklevél mellé könyvjutalmat is kap, ily módon összesen 75 főt díjazhatunk. A könyvjutalmakat idén 13 kiadó nagylelkű felajánlása biztosította. A következő kiadóknak rójuk itt le hálás köszönetünket Versenyünk lelkes és rendszeres támogatásáért: a Tinta, a Balassi, az Akadémiai, a Szent István Társulat, a Kairosz, a L'Harmattan, a Gondolat, az Argumentum, a Holnap, az Atlantisz, a Scolar, a Lexika és a Kalligram kiadónak. Ezenkívül az Ókor című folyóirat szerkesztősége is kiadója, a Gondolat a két kategória első három helyezettjének és tanáruknak egyéves előfizetést ajánlott fel. Köszönetünket nyilvánítjuk Dörömbözi Jánosnak, aki magánszemélyként nyújtott könyvtámogatást az egykori Telosz Kiadó kiadványaiból.

Továbbá a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója, Csorba László a két kategória első 20 helyezettjének egy-egy tiszteleti belépőjegyet ajánlott fel, amely egy diák és egy szülő ingyenes belépésére jogosít fel, és amelyet a díjazottak év végéig használhatnak fel.

Végezetül szeretnénk köszönetet mondani minden latintanárnak és versenyző diáknak áldozatos munkájukért, az iskolák igazgatóinak a latinoktatás támogatásáért, a verseny szervezőbizottságának a sikeres lebonyolításért. Versenyünk pénzügyeinek és pályázati teendőinek intézéséért továbbá köszönet jár Adamik Bélának és Kopeczky Ritának, az adminisztrációs feladatok lelkiismeretes ellátásáért és a honlap működtetéséért pedig Nemes Júliának.

Összegzőképpen megállapíthatjuk, hogy versenyünk több évtizedes hagyományaihoz méltó módon zajlott le, és remélhetőleg fontos szerepet tud betölteni a középiskolai latinoktatás fennmaradásában, amely egyedül képviseli az ókori kultúrákat és nyelveket a középfokú oktatásban, és így döntő szerepet játszik a magyar ókortudomány utánpótlásának biztosításában.

Az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Ókortudományi Társaság Ábel Jenő Latin Tanulmányi
Versenyének végeredménye
2015/2016. tanév

Maiores kategória

I. helyezett

Avramucz Tamás, a kecskeméti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Acél Zsolt, igazgató: Nagy Attila Sch. P.

II. helyezett

Tűz Boglárka, a budapesti ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium növendéke, tanára: Jankovics László, igazgató: Munkácsy László

III. helyezett

Nagy Angelina Zsófia, a budapesti Madách Imre Gimnázium növendéke, tanára: Szücsiné Dr. Laczkó Eszter, igazgató: Mészáros Csaba

4. helyezett: *Szirmai Róbert*, a budapesti Eötvös József Gimnázium növendéke, tanára: Imre Flóra, igazgató: Moss László
5. helyezett: *Perosa Sandra*, a budapesti Veres Péter Gimnázium növendéke, tanára: Hónich Orsolya, igazgató: Papp György
6. helyezett: *Szemán Réka*, a debreceni Svetits Katolikus Gimnázium növendéke, tanára: Géczy Erzsébet, igazgató: Bártfay Katalin
7. helyezett: *Boa Patrik*, a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Jakabné Csizmazia Eszter, igazgató: Tölly Balázs
8. helyezett: *Thuránszky Barnabás*, a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Kudari Enikő, igazgató: Barlay Bence
9. helyezett: *Simon Zsuzsanna*, a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Kudari Enikő, igazgató: Barlay Bence
10. helyezett: *Máté Csaba*, a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente, igazgató: Horváth Bálint
11. helyezett: *Szikora Luca*, a szentendrei Ferences Gimnázium növendéke, tanára: Zeke Szilárd, igazgató: P. Frész Timóteus
12. helyezett: *Szász Keve*, a váci Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Pálfai Remig, igazgató: Futó Béla
13. helyezett: *Martinusz Róbert Márk*, a budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium növendéke, tanára: Péli Ágota, igazgató: Pásztor Attila
14. helyezett: *Bokor Anna*, a szentendrei Református Gimnázium növendéke, tanára: dr. Török Márta, igazgató: Földi János
15. helyezett: *Dorotovics Zsuzsanna*, a makai József Attila Gimnázium növendéke, tanára: Palotás György, igazgató: Rója István
16. helyezett: *Seress Iván*, a budapesti ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium növendéke, tanára: Jankovics László, igazgató: Munkácsy László
17. helyezett: *Strausz Kata*, a budapesti Eötvös József Gimnázium növendéke, tanára: Imre Flóra, igazgató: Moss László
18. helyezett: *Rákos Réka*, a debreceni Svetits Katolikus Gimnázium növendéke, tanára: Géczy Erzsébet, igazgató: Bártfay Katalin
19. helyezett: *Kubicsek Ferenc*, a soproni Szent Orsolya Római Katolikus Gimnázium növendéke, tanára: Sztrókay Adél, igazgató: dr. Kovács András
20. helyezett: *Csigó Ábel*, a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Jakabné Csizmazia Eszter, igazgató: Tölly Balázs

kiemelt dicséretben részesült

<i>Balassa Máté Márk</i>	a pannonhalmi Bencés Gimnázium növendéke, tanára: Borján Elréd
<i>Balla Júlia</i>	a szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium növendéke, tanára: Nagy Judit
<i>Bölcsei Dalma</i>	a szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium növendéke, tanára: Nagy Judit
<i>Ficzere Márton</i>	a szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium növendéke, tanára: Nagy Judit
<i>Jancsovics Janka</i>	a budapesti Budapest Fasori Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Tasnádi Zsuzsanna
<i>Kovordányi Anna</i>	a budapesti Eötvös József Gimnázium növendéke, tanára: Imre Flóra
<i>Kún Hanga</i>	a budapesti Veres Péter Gimnázium növendéke, tanára: Hőnich Orsolya
<i>Losonci Blanka</i>	a budapesti Balassi Bálint Nyolcévfolyamos Gimnázium növendéke, tanára: dr. Kiss Gáborné
<i>Mester Marcell</i>	a budapesti ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium növendéke, tanára: Jankovics László
<i>Müller Réka</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Kudari Enikő
<i>Négyessy Eszter</i>	a budapesti Veres Péter Gimnázium növendéke, tanára: Hőnich Orsolya
<i>Pete Miklós</i>	a debreceni Svetits Katolikus Gimnázium növendéke, tanára: Géczy Erzsébet
<i>Somjai Eszter Maja</i>	a győri Kazinczy Ferenc Gimnázium növendéke, tanára: Schnur Mátyás
<i>Szabó Boglárka Zsuzsa</i>	a szentendrei Református Gimnázium növendéke, tanára: dr. Török Márta
<i>Takács Boglárka</i>	a budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium növendéke, tanára: Péli Ágota

dicséretben részesült

<i>Egressy János</i>	a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente
<i>Endrédy Balázs</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Gáll Zsófia
<i>Finta Ervin</i>	a budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium növendéke, tanára: Péli Ágota
<i>Fülöp Szófia</i>	a budapesti ELTE Apáczai Csere János Gyakorló Gimnázium növendéke, tanára: Jankovics László
<i>Horváth Katica</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Kudari Enikő
<i>Katona Szibilla</i>	a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnázium növendéke, tanára: dr. Czeglédi Sándor
<i>Keresztény Csenge</i>	a szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium növendéke, tanára: Nagy Judit
<i>Marton Dóra</i>	a szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium növendéke, tanára: Nagy Judit
<i>Morvai Gábor</i>	a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente
<i>Nagy Boldizsár</i>	a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente
<i>Orbán Márta Emese</i>	a budapesti Budapest Fasori Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Calligaris-Horváth Erika
<i>Pigler Donát</i>	a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente
<i>Sólyomvári Júlia</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Kudari Enikő
<i>Szabó Zalán</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Kudari Enikő
<i>Tomcsányi Kinga</i>	a budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Gimnázium növendéke, tanára: Péli Ágota

Minores kategória

I. helyezett

Oláh Anna Réka, a Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium növendéke, tanára: Gilyén Mátyás, igazgató: dr. Endrédi Józsefné

II. helyezett

Szilágyi Margaréta, a budapesti Patrona Hungariae Gimnázium növendéke, tanára: Fejérvári Csenge, igazgató: Rubovszky Rita

III. helyezett

Hargittay Levente, a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente, igazgató: Horváth Bálint

4. helyezett: *Szathury Márk*, a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente, igazgató: Horváth Bálint
5. helyezett: *Eyassu Sára*, a budapesti Budapest Fasori Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Calligaris-Horváth Erika, igazgató: Hajdó Ákos
6. helyezett: *Kovács Anna*, az egri Gárdonyi Géza Gimnázium növendéke, tanára: Feketéné Kovács Ildikó, igazgató: Varga B. János
7. helyezett: *Vadler Emma*, a budapesti Veres Péter Gimnázium növendéke, tanára: Hőnich Orsolya, igazgató: Papp György
8. helyezett: *Félegyházi Borbála*, a szentendrei Ferences Gimnázium növendéke, tanára: Zeke Szilárd, igazgató: P. Frész Timóteus
9. helyezett: *Kádár Barnabás*, a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente, igazgató: Horváth Bálint
10. helyezett: *Csermely Réka*, a gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium növendéke, tanára: Ángyán Péter, igazgató: Takácsné Elek Borbála
11. helyezett: *Zuckermann Janka*, a budapesti Budapest Fasori Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Calligaris-Horváth Erika, igazgató: Hajdó Ákos
12. helyezett: *Tüzes Johanna*, a budapesti Budapest Fasori Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Calligaris-Horváth Erika, igazgató: Hajdó Ákos
13. helyezett: *Hepp Anna*, a budapesti Németh László Gimnázium növendéke, tanára: Bánfay Ágota, igazgató: Varga Attila
14. helyezett: *Blaskó Mira*, a budapesti Budapest Fasori Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Tasnádi Zsuzsanna, igazgató: Hajdó Ákos
15. helyezett: *Szentgyörgyi Máté*, a szentendrei Református Gimnázium növendéke, tanára: Gergely Judit, igazgató: Földi János
16. helyezett: *Fábián Flóra*, a szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium növendéke, tanára: Nagy Judit, igazgató: Kissné Hegedűs Éva
17. helyezett: *Tóth Imola Anna*, a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Paksy Nóra, igazgató: Barlay Bence
18. helyezett: *Tornay-Csomor Viktória*, a budapesti Németh László Gimnázium növendéke, tanára: Bánfay Ágota, igazgató: Varga Attila
19. helyezett: *Laczó Brigitta*, a budapesti Patrona Hungariae Gimnázium növendéke, tanára: Fejérvári Csenge, igazgató: Rubovszky Rita
20. helyezett: *Módi Sára Orsolya*, a budapesti Németh László Gimnázium növendéke, tanára: Némethné Salamon Ágnes, igazgató: Varga Attila

kiemelt dicséretben részesült

<i>Bíró Áron</i>	a budapesti Balassi Bálint Nyolcévolyamos Gimnázium növendéke, tanára: Kaszab László
<i>Csahók Mihály</i>	a budapesti Németh László Gimnázium növendéke, tanára: Némethné Salamon Ágnes
<i>Falus Márton</i>	a budapesti ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium növendéke, tanára: Jankovics László
<i>Guller Zsófia</i>	a budapesti ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium növendéke, tanára: Jankovics László
<i>Holpár Anna</i>	a soproni Szent Orsolya Római Katolikus Gimnázium növendéke, tanára: Sztrókay Adél
<i>Horváth Boldizsár</i>	a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Halmainé Cserháti Eszter
<i>Jakab Flóra</i>	a budapesti II. Rákóczi Ferenc Gimnázium növendéke, tanára: Kukucsáné Szalontai Erika
<i>Kenessei Zsombor</i>	a soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Jakabné Csizmazia Eszter

<i>Kiss Blanka Zselyke</i>	a budapesti Németh László Gimnázium növendéke, tanára: Bóhm Eszter
<i>Németh Dávid Dorián</i>	a budapesti Németh László Gimnázium növendéke, tanára: Némethné Salamon Ágnes
<i>Porteleki-Helbich Rozina</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Paksy Nóra
<i>Potoniec Zsófia</i>	a szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium növendéke, tanára: Talabér Miklós
<i>Rein Péter</i>	a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente
<i>Samu Boglárka</i>	a budapesti Patrona Hungariae Gimnázium növendéke, tanára: Fejérvári Csenge
<i>Simó József</i>	a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente
<i>Sólyomvári Katalin</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Kudari Enikő
<i>Tőkés Viola</i>	a váci Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Dekiszky Csilla
<i>Varga Réka Fruzsina</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Kudari Enikő
<i>Varga Virág Katalin</i>	a budapesti Budapest Fasori Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Calligaris-Horváth Erika
<i>Zimmer Csenge</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Paksy Nóra

dicséretben részesült

<i>Barát Noémi</i>	a budapesti ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium növendéke, tanára: Jankovics László
<i>Deák Zsigmond</i>	a budapesti Veres Péter Gimnázium növendéke, tanára: Hönich Orsolya
<i>Dobos Marcell</i>	a Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium növendéke, tanára: Gilyén Mátyás
<i>Dorogi Márk</i>	a szigetszentmiklósi Batthyány Kázmér Gimnázium növendéke, tanára: Nagy Judit
<i>Farkas Levente Örs</i>	a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente
<i>Folyi Bence</i>	a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Jakabné Csizmazia Eszter
<i>Holtner Dorina</i>	a gödöllői Premontrei Szent Norbert Gimnázium növendéke, tanára: Ángyán Péter
<i>Juhász Johanna Hedvig</i>	a budapesti II. Rákóczi Ferenc Gimnázium növendéke, tanára: Kukucsáné Szalontai Erika
<i>Kalabay László</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Kudari Enikő
<i>Korosecz Lilla Katalin</i>	a pécsi Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma növendéke, tanára: László Levente
<i>Kovács Bence Tamás</i>	a pécsi Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma növendéke, tanára: László Levente
<i>Majoros Péter Dániel</i>	a Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium növendéke, tanára: Gilyén Mátyás
<i>Nyull Fanni</i>	a budapesti II. Rákóczi Ferenc Gimnázium növendéke, tanára: Kukucsáné Szalontai Erika
<i>Oravecz Kinga</i>	a budapesti Városmajori Gimnázium növendéke, tanára: Zaránd Kinga
<i>Papp Kinga</i>	a budapesti Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium növendéke, tanára: Paksy Nóra
<i>Réhm Zoltán</i>	a pécsi Ciszterci Rend Nagy Lajos Gimnáziuma növendéke, tanára: László Levente
<i>Simándi Krisztina</i>	a székesfehérvári Ciszterci Szent István Gimnázium növendéke, tanára: Berta Annamária
<i>Szabó Angelika</i>	a hódmezővásárhelyi Bethlen Gábor Református Gimnázium növendéke, tanára: dr. Czeglédi Sándor
<i>Tóth Dorina Márta</i>	a soproni Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium növendéke, tanára: Jakabné Csizmazia Eszter
<i>Végyvári Domonkos Ferenc</i>	a budapesti Piarista Gimnázium növendéke, tanára: Koós Levente